

۵۴۷۹۸۱-

شماره:
تاریخ: ۳۰/۱۱/۹۷
پیوست:
طبقه‌بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

دستورالعمل نظارت و بیکسری حقوق عامه

مقدمه

به منظور صیانت از حقوق عامه و حفظ بیت المال و برآماس وظیفه ذاتی قوه قضائیه در احیاء، حفظ و صیانت از حقوق عامه و در جهت بیگیری و نظارت بر دعاوی ناظر بر جرائم مرتبط با اموال، منافع و مصالح ملی، جبران خسارات وارد به حقوق عمومی به استناد بند ۲ اصل ۱۵۶ قانون اساسی و مواد ۲۲، ۲۹۰ و ۲۹۳ قانون آینین دادرسی کیفری، حسب مورد دادستان کل کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور و دادستان های سراسر کشور مکلفند در چارچوب این دستورالعمل اقدام نمایند.

ماده ۱ - اصطلاحات به کار رفته در این دستورالعمل در معنای مصروف زیر می باشد:

الف - حقوق عامه: حقوقی است که در قانون اساسی، قوانین موضوعه و با سایر مقررات لازم الاجرا ثابت است و عدم اجرا یا نقض آن، نوع افراد بک جامعه مفروض مانند افراد بک شهر، منطقه، محله و صنف را در معرض آسیب با خطر قرار می دهد با موجب فوت منفعت با تضرر یا سلب امتیاز آنان می شود، از قبیل آزادی های مشروع، حقوق زیست محیطی، بهداشت و سلامت عمومی، فرهنگ عمومی و میراث فرهنگی، انتشار، اموال عمومی و استانداردهای اجباری.

ب - دستگاه اجرایی: دستگاه اجرایی مذکور در ماده ۲۹ قانون پنجماله ششم نویسه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی و ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری و سایر اشخاصی که در اداره امور عمومی مربوط دارای اختیارات قانونی هستند.

ماده ۲ - دادستان هر حوزه قضائی مکلف است در صورت عدم اجرا یا نقض حقوق عامه با قریب الوقوع بودن آن، حسب مورد اقدامات زیر را انجام دهد:

۱ - تعقیب کیفری متهمان ناقص حقوق عامه در جاریب جوم و مجازاتهای مذکور در قانون؛

۲ - تذکر با اخطار به دستگاه اجرایی، در صورت تعلل آن دستگاه برای اقامه دعوای:

۵۷۹۸۱-

شماره:
تاریخ: ۳۰/۱۱/۹۷
پیوست:
طبقه‌بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

۳ - تذکر با اخطار به مسئول دستگاه اجرایی و سایر اشخاص حقیقی یا حقوقی ذیربسط، در خصوص اقداماتی که منتهی به نقض حقوق عامه می‌شود:

۴ - اتخاذ تدابیر پیگیرانه:

۵ - صدور دستور توقف اقدامات در چارچوب ماده ۱۱۴ قانون آینین دادرسی کیفری.

تبصره ۱ - در صورت عدم حصول نتیجه در موارد مذکور در بندهای ۲ و ۳ مذکور، دادستان مرائب را جهت هر گونه اقدام مقتضی به دادستان کل کشور و دستگاههای نظارتی ذیربسط اعلام می‌کند. دستگاههای نظارتی مذکور موظفند در چارچوب قوانین و مقررات اقدام کنند.

تبصره ۲ - دادستان‌های مرکز استان یا دادستان کل کشور در صورت اطلاع از ضرر افراد ذینفع و یا اقدام خلاف قانون در نتیجه اعمال بندهای ۴ و ۵ این ماده، دستور بررسی و پیگیری لازم را به دادستان مربوط می‌دهند تا اقدام مقتضی صورت گیرد. دادستان مربوط حداقل ظرف مدت یک هفته نسبت به بررسی موضوع و انجام اقدام لازم مبادرت و نتیجه را حسب مورد به دادستان مرکز استان یا دادستان کل کشور اعلام خواهد کرد.

ماده ۳ - در جهت نظارت و پیگیری موارد مذکور در ماده قبل، چنانچه دستگاه اجرایی، ظرف مدت منعاف، اقدام لازم به عمل نیاورد، دادستان مکلف است در مواردی که در نتیجه ارتکاب جرم خارت به اموال دولتی و حقوق عمومی یا تضییع آن وارد شده باشد، به تبع امر کیفری بدون پرداخت هزینه دادرسی جبران آن را از دادگاه درخواست نماید.

تبصره - در اجرای تبصره یک ماده ۲ قانون سازمان بازرگانی کل کشور، در این گونه موارد طرح دعوای حقوقی از سوی دادستان، معاف از پرداخت هزینه دادرسی خواهد بود.

ماده ۴ - در جرایم راجع به اموال، منافع و مصالح ملی و خارت وارد به حقوق عمومی، موضوع ماده ۲۹۰ قانون آینین دادرسی کیفری که نیاز به طرح دغدغی دارد، در صورت تعلل مسئول ذی ربط در اقامه دعوای، دادستان کل کشور به دستگاه ذیربسط جهت انجام وظیفه قانونی تذکر با اخطار می‌دهد و در

۱۳۹۸/۷/۲۵

شماره:
تاریخ: ۳۰ اکتوبر
پیوست:
لیقندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

صورت عدم اقدام، مرائب را حسب مورد جهت تعقیب کیفری یا اداری مستول مربوط و مطالبه خارت به مراجع ذی ربط اعلام و اقدام قانونی به عمل می آورد.

در هر صورت دادستان کل نسبت به تعقیب کیفری متکب و جبران خارت از طریق مراجع ذی صلاح پیگیری و نظرات می کند.

تبصره ۱ - دادستانهای سراسر کشور موظفند در ارتباط با موارد مذکور در ماده ۲۹۰ قانون مذکور مرائب را جهت اقدام مقتضی به دادستان کل کشور اعلام کنند.

ماده ۵ - در صورت اطلاع دادستان شهرستان یا مرکز استان از وضعیت‌های خطرساز از قبیل نگاهداری و توزیع کالای فاسد یا تاریخ گذشته، عدم توجه به بهداشت و سلامت عمومی، آسیب‌های وارد به محیط زیست، گودبرداری‌های فاقد اینمی در معابر و جاده‌ها و بنای‌های فرسوده، عدم رعایت مقررات اینمی در امور حمل و نقل و اجرای طرح‌ها و بروزهای عمرانی، موظف است به دستگاه‌ها یا اشخاص مسئول جهت انجام وظایف قانونی آنها برای رفع خطر، در صورت اقتضا تذکر و اخطار دهد یا اقدام لازم قانونی به عمل آورد.

تبصره ۲ - دادستانها موظفند پس از اقدام ضمن اطلاع به رییس کل دادگستری استان، مرائب را به دادستان مرکز استان اعلام کنند. دادستان مرکز استان در موارد مهم موضوع را به دادستان کل کشور مغایقیس می نماید.

تبصره ۳ - در مواردی که طریق خاصی در قانون جهت احراز وضعیت‌های فوق مقرر گردیده به همان صورت عمل می شود. الا دادستان عندالاقتضاء با ارجاع امر به کارشناس ذی صلاح اقدام مقتضی را معمول می دارد.

ماده ۶ - مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه مكلف است جهت کسب اطلاع و جمع اوری و دریافت گزارش‌های مردمی در خصوص نقض حقوق عامه با قرب الوقوع بودن آن نسبت به ابجاه سامانه ای با قابلیت دسترسی دادستانهای سراسر کشور، با هماهنگی دادستانی کل کشور اقدام نماید.

۵۳۷۸۸۱۰۰۰

شماره:
تاریخ: ۳۰/۱۱/۹۷
پیوست:
لطفاً بسندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ماده ۷ - سازمان بازرسی کل کشور، دیوان عدالت اداری و مراجع ذی صلاح قضایی حب مورد مکلفت در موارد نقض حقوق عامه در چارچوب فوایین و مقررات به صورت فوق العاده رسیدگی و اقدام لازم را به عمل آورند و چنانچه موضوع خارج از اختبارات و صلاحیت های نهادهای مذکور بوده و یا امکان اقدام از سوی آنان فراهم نباشد، رئیس مربوط مراتب را به اطلاع دادستان کل کشور می رساند تا مطابق مقررات قانونی از جمله این دستورالعمل اقدام نماید.

ماده ۸ - در کلیه مواردی که اقدام دادستان ها طبق این دستورالعمل دارای آثار و تبعاتی باشد که جنبه استانی یا ملی دارد، دادستان مربوط ضمن اطلاع به رئیس کل دادگستری استان، حب مورد با هماهنگی دادستان کل کشور یا دادستان مرکز استان اقدام مقتضی بوازی مقررات قانونی و این دستورالعمل معمول می نمایند.

تبصره - در صورت فوری و ضروری که دسترسی به مقامات فوق نباشد، دادستان مربوط اقدام مقتضی معمول و عرایض را در اربع وقت حب مورد به دادستان مرکز استان یا دادستان کل کشور اعلام می نماید.

ماده ۹ - در موضوعات مژمول ماده ۲۹۰ قانون آینین دادرسی کیفری که نیاز به طرح دعوى در مراجع ذی صلاح بین المللی یا خارجی دارد و افاده از ناحیه دستگاه اجرایی ذیریط به عمل نیامده و همچنین در صورتی که دعوى طرح شده باشد، ولی اقدام موثری از جانب دستگاه اجرایی در پیگیری موضوع به عمل نیامده است، دادستان کل کشور از وزارت امور خارجه یا دستگاه ذیریط مکارش عملت عدم اقدام با گزارش اقدامات انجام شده را از قبیل تحوه طرح دعوى، مرجع رسیدگی کننده، ترکیب نهایندگان قانونی در دعوى، مستندات ابرازی، لوابح تقدیمی و زمان رسیدگی و نحوه اجرای حکم را مطالبه می نماید و راهکارها و پیشنهادهای خود به دستگاه اجرایی را ارائه می کند و تا حصول نتیجه موضوع را پیگیری می نماید.

۵۴۷۹۸۲

شماره:
تاریخ: ۳۰ مرداد ۱۳۹۷
پیوست:
لتفبذدی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

تبصره - جنابجه دادستان کل کشور در اجرای وظایف قانونی فوق الذکر در خصوص نحوه پیگیری دعاوى و باسخنگوبي و انجام همكارى لازم از سوي مراجع داخلی با موارد تخلفي مواجه شود، مطابق ماده ۴ این دستورالعمل اقدام مقتضى را معمول خواهد نمود.

ماده ۱۰ - دادستان های حوزه های قضائي هر ۶ ماه يکبار گزارش عملکرد خود را با مستندات لازم به دادستان مرکز استان اعلام تا از آن طریق مراتب به دادستان کل کشور اعلام شود. دادستان کل کشور نیز هر ۶ ماه يکبار گزارش اقدامات انجام شده را به اطلاع ربيس قوه قضائيه رسانده و در صورتی که مخل نظم يا امنيت عمومي يا اخلاق حسنها باشد جهت اطلاع عموم منتشر مي کند.

ماده ۱۱ - رؤسای حوزه های قضائي بخش در مواردی که وظایف دادستان را انجام می دهند، معمول این دستورالعمل خواهد بود.

ماده ۱۲ - دادستانهای نظامي در حوزه صلاحیت سازمان قضائي نیروهای مسلح معمول این دستورالعمل می باشد. گزارش مذکور در ماده ۱۰ این دستورالعمل به ربيس سازمان نیروهای مسلح اعلام تا از آن طریق به دادستان کل کشور اعلام شود.

ماده ۱۳ - اجرای مقررات این دستورالعمل در جهت حفظ، نظارت و پیگیری حقوق عame توسط دادستان ها نباید موجب اختلال در تصمیمات و وظایف مدیریتی دستگاه اجرائي که در چارچوب قوانین و مقررات صورت گرفته، گردد. در هر صورت در موارد اختلاف نظر، تصمیم گبری با دادستان کل کشور است.

ماده ۱۴ - هرگونه اطلاع رسانی دادستانها از قبل اعلام به رسانه های محلی، استانی و ملی با مصاحبه مطابق دستورالعمل اطلاع رسانی و ارتباطلات رسانه اي قوه قضائيه، مصوب ۱۳۹۷/۸/۹ ربيس قوه قضائيه می باشد.

۹۷/۵۳۷۸۸/۱-

شماره:
تاریخ: سال ۱۴۰۰
پیوست:
لینک بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ماده ۱۵ - نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل با تمهدید ساز و کار های لازم برای صانت از حقوق عامه بر عهده دادستان کل کشور است. در صورت اختلاف بین دادستان کل و سایر دستگاههای تابعه قوه قضائیه در اجرای این دستورالعمل، رفع اختلاف با رئیس قوه قضائیه است.

ماده ۱۶ - این دستورالعمل در ۱۶ ماده و ۸ تبصره در تاریخ سیمین بهمن ماه ۱۴۰۰ به تصویب رئیس قوه قضائیه رسید.

صادق آملی لاریجانی
۱۴۰۰ بهمن